

Vergaderjaar 2009–2010

23 530

Verdragen in voorbereiding

Nr. 84

LIJST VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

Vastgesteld 7 april 2010

De vaste commissie voor Buitenlandse Zaken¹, heeft een aantal vragen voorgelegd aan de minister van Buitenlandse Zaken over de brief van 18 januari 2010 inzake de lijst van de in voorbereiding zijnde verdragen van 31 december 2009 (Kamerstuk 23 530, nr. 83).

De minister heeft deze vragen beantwoord bij brief van 6 april 2010. Vragen en antwoorden zijn hierna afgedrukt.

De voorzitter van de commissie,
Ormel

Adjunct-griffier van de commissie,
Van Toor

¹ Samenstelling:

Leden: Bommel, H. van (SP), Staaij, C.G. van der (SGP), Waalkens, H.E. (PvdA), Çörüz, C. (CDA), Ferrier, K.G. (CDA), Ormel, H.J. (CDA), voorzitter, Velzen, K. van (SP), Nicolai, A. (VVD), Nerée tot Babberich, F.J.F.M. de (CDA), Haverkamp, M.C. (CDA), Blom, L. (PvdA), Dam, M.H.P. Van (PvdA), Eijssink, A.M.C. (PvdA), Schippers, E.I. (VVD), Dezentjé Hamming-Bluemink, I. (VVD), Irrgang, E. (SP), Knops, R.W. (CDA), Roon, R. de (PVV), Broeke, J.H. Ten (VVD), Raak, A.A.G.M. van (SP), Voordewind, J.S. (CU), Thieme, M.L. (PvdD), Pechtold, A. (D66), ondervoorzitter, Peters, M. (GL) en Yücel, K. (PvdA).

Plv. leden: Wit, J.M.A.M. de (SP), Vlies, B.J. van der (SGP), Vermeij, R. (PvdA), Omtzigt, P.H. (CDA), Aasted-Madsen-van Stiphout, J.D.M.P. (CDA), Spies, J.W.E. (CDA), Dijk, J.J. van (SP), Miltenburg, A. van (VVD), Hoopen, J. ten (CDA), Jonker, C.W.A. (CDA), Boelhouwer, A.J.W. (PvdA), Arib, K. (PvdA), Leerdam, J.A.W.J. (PvdA), Griffith, L.J. (VVD), Neppérus, H. (VVD), Lempens, P.P.E. (SP), Schermers, J.P. (CDA), Wilders, G. (PVV), Beek, W.I.I. van (VVD), Gesthuizen, S.M.J.G. (SP), Wiegman-van Meppelen Scheppink, E.E. (CU), Ouwehand, E. (PvdD), Koşer Kaya, F. (D66), Vendrik, C.C.M. (GL) en Samsom, D.M. (PvdA).

Vraag 1

Er zijn maar twee verdragen die zijn aangeduid als politiek belangrijk. Hoe wordt deze keuze gemaakt en waarom zijn er maar twee verdragen aangemerkt als politiek belangrijk?

Het begrip «politiek belangrijk» is aan de orde geweest bij de parlementaire behandeling van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen, waarbij de regering in de Memorie van Antwoord nader is ingegaan op dit onderwerp (Kamerstukken II, 1990–1991, 21 214 (R 1375), nr. 8). De regering stelde toen, dat niet gemakkelijk is vast te stellen welke verdragen op een gegeven moment als politiek belangrijk moeten worden gezien. Dat zal mede afhangen van signalen uit de samenleving over wat daar op dat moment sterk leeft. In dat verband kan bijvoorbeeld worden gedacht aan verdragen die wezenlijk raken aan burgerrechten en politieke rechten of verdragen die wezenlijke wijzigingen van ons rechtsbestel zouden verlangen, of verdragen die een overdracht van wezenlijke nationale bevoegdheden zouden inhouden, zo stelde de regering voorts. Dit begrip is vanaf 1993, toen de eerste lijst van verdragen in onderhandeling werd opgesteld, meegenomen op de lijst. Elk kwartaal wordt door Buitenlandse Zaken aan de andere ministeries gevraagd op te geven, over welke (nieuwe) ontwerp-verdragen wordt onderhandeld, en daarbij aan te geven of, en zo ja, welke verdragen als politiek belangrijk kunnen worden aangemerkt. Over dit laatste punt wordt in het algemeen dus beslist door diegenen die verantwoordelijk zijn voor de onderhandelingen c.q. competent zijn voor de materie. Daarbij zullen bovengenoemde categorieën als richtlijn kunnen dienen. De aanduiding «politiek belangrijk» is ook slechts een indicatie, aangezien de omstandigheden, ook de politieke, aan verandering onderhevig zijn.

De laatste jaren werden als «politiek belangrijk» vooral aangemerkt verdragen in het kader van de Europese samenwerking, op het gebied van milieubescherming en de bilaterale socialezekerheidsverdragen die werden gesloten naar aanleiding van de Wet BEU. Voor deze categorieën geldt dat de meeste, zo niet alle, verdragen die voorzien waren, nu tot stand zijn gebracht.

De twee verdragen die momenteel worden aangeduid als zijnde politiek belangrijk, raken aan de bovengenoemde categorieën.

Vraag 2

Hoe staat het met het verdrag inzake Internationale rechtspersoonlijkheid van de OVSE? (Ref. nr. 011725)

De onderhandelingen over het Verdrag inzake Internationale rechtspersoonlijkheid van de OVSE bevinden zich nog in een verkennend stadium. Een akkoord zal afhangen van politieke overeenstemming binnen de OVSE. Hierover zijn geen ontwikkelingen te melden, noch kan worden aangegeven op welke termijn de onderhandelingen zullen worden afgerond.

Vraag 3

Hoe staat het met het Alomvattend verdrag tegen internationaal terrorisme, met name als het gaat om de definitie van terrorisme? (Ref. nr. 010116)

Een ad-hoc comité van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties (AVVN) tracht al jaren te komen tot afronding van een concepttekst voor het Alomvattend verdrag tegen terrorisme. Sinds januari 2007 is een Griekse coördinator aangesteld om de onderhandelingen vlot te trekken. De coördinator heeft een compromisvoorstel gedaan ter vervanging van alle tekstvoorstellen die tot dan toe waren ingediend. De besprekingen

van haar voorstel in het comité hebben echter tot nog toe niet tot overeenstemming geleid.

Tijdens de onder de 64e zitting van de AVVN voortgezette onderhandelingen bleek dat de standpunten van de VN-lidstaten nog immer uiteenlopen, in het bijzonder met betrekking tot de reikwijdte van het verdrag en de daarmee samenhangende definitie van terrorisme. De vraag of geweld dat door staten wordt toegepast onder het begrip terrorisme kan vallen, blijft een bron van verdeeldheid (Kamerstukken II, 26 150, nr. 78 en 83). De volgende sessie van het ad-hoc comité van de AVVN zal van 12 tot en met 16 april 2010 plaatsvinden.

Vraag 4

Wat zijn de vooruitzichten op het daadwerkelijk afsluiten van de genoemde verdragen inzake terug- en overname van de Beneluxlanden met de genoemde landen? Wordt hierbij zo nodig diplomatieke en economische druk ingezet?

Algemeen

De Benelux heeft met de volgende landen een terug- en overnameovereenkomst afgesloten: Armenië, Bosnië-Herzegovina (1), Bulgarije, Duitsland, Estland, Frankrijk, Hongarije, Kroatië, Letland, Litouwen, Macedonië (1), Montenegro (1 en 2), Oostenrijk, Roemenië, Servië (1 en 2), Slovenië, Slowakije en Zwitserland.

(1) is tevens EU terug- en overnameovereenkomst

(2) gesloten met de Federale Republiek Joegoslavië. Dit verdrag wordt door zowel Servië als Montenegro, na hun opsplitsing, als zodanig toegepast.

Indien de medewerking van een land bij terugkeer en de totstandkoming van een terug- en overnameovereenkomst onvoldoende is zet Justitie, samen met het ministerie van Buitenlandse Zaken en andere departementen, in op diplomatieke druk en eventuele koppeling van dossiers. Dit wordt per land en per geval beoordeeld. Het besluit om tot diplomatieke of andere druk over te gaan wordt zonodig in de Ministerraad genomen.

Azerbeidzjan

Azerbeidzjan heeft aangegeven nog niet klaar te zijn voor het sluiten van een terug- en overnameovereenkomst. Op dit moment wordt praktisch samengewerkt met Azerbeidzjan; het streven blijft echter het sluiten van een terug- en overnameovereenkomst.

Cyprus

Cyprus is toegetreden tot de EU. Aan de Benelux-onderhandelingen met Cyprus wordt derhalve geen prioriteit gegeven.

Frankrijk

Medio maart hebben op verzoek van Frankrijk vervolgonderhandelingen plaatsgehad over de herziening van de terug- en overnameovereenkomst tussen de Benelux en Frankrijk uit 1964.

India

Bezien wordt op welke wijze afspraken op het gebied van terug- en overname kunnen worden gemaakt. Momenteel lopen (voorstellen tot) onderhandelingen op drie terreinen met India. Bij alle drie de trajecten wordt bezien of tevens een afspraak(clausule) over terug- en overname kan worden vastgelegd.

Mali

De Europese Commissie onderhandelt met de ACS-landen over herziening van de Cotonou-overeenkomst. De inzet is de terug- en overnameparagraaf in deze Overeenkomst aanzienlijk uit te breiden. Deze Overeenkomst is ook van toepassing op Mali. Aan het initiëren van Benelux-onderhandelingen met Mali wordt derhalve geen prioriteit gegeven.

Nigeria

De samenwerking op het gebied van laissez-passer en terugkeerproces is redelijk tot goed. Er is sprake van een goede intensieve samenwerkingsrelatie met de Nigeriaanse ambassade en met de Nigeriaanse immigratiedienst. Aan voortzetting van de door België in het verleden namens de Benelux gevoerde onderhandelingen over de mogelijke totstandkoming van een terug- en overnameovereenkomst wordt derhalve momenteel geen prioriteit gegeven. Voorts is Nigeria ook Partij bij de Conotou-overeenkomst. Zoals beschreven onder Mali is de inzet om bij de herziening daarvan de terug- en overnameparagraaf aanzienlijk uit te breiden.

Tsjechië

Tsjechië is toegetreden tot de EU. Aan de Benelux-onderhandelingen met Tsjechië wordt derhalve geen prioriteit gegeven.

Overig (niet vermeld op lijst van verdragen in voorbereiding met peildatum 31 december 2009):

Kosovo

België is de Benelux-dossierhouder voor de terug- en overnameonderhandelingen met Kosovo. De onderhandelingen bevinden zich in een initiële fase.

Vraag 5

Op welke wijze wordt er in gezamenlijk Europees verband gewerkt aan het sluiten van terug- en overnameovereenkomsten met derde landen? Wat zijn de vooruitzichten op het bereiken van resultaten? Wordt hierbij eventueel diplomatieke of economische druk uitgeoefend?

Algemeen

De Europese Unie heeft met de volgende landen een terug- en overnameovereenkomst afgesloten: Albanië, Bosnië-Herzegovina, Hong Kong, Macao, Macedonië, Moldavië, Montenegro, Oekraïne, Rusland, Servië en Sri Lanka. Voorts is met Georgië overeenstemming bereikt over een terug- en overnameovereenkomst en is de overeenkomst tussen de EU en Pakistan ondertekend; de ondertekenings- respectievelijk ratificatieprocedures van deze terug- en overnameovereenkomsten moeten nog worden afgerond.

Met Kaapverdië, Marokko en Turkije wordt momenteel onderhandeld over een terug- en overnameovereenkomst waarbij op termijn zicht lijkt op het bereiken van overeenstemming.

De onderhandelingen met China en Algerije over een EU-terug- en overname-overeenkomst zijn formeel niet gestart. Voor China wordt ernaar gestreefd in de partnerschaps- en samenwerkingsovereenkomst, waarover momenteel onderhandelingen plaatsvinden, een bepaling over terug- en overname op te nemen. De relatie met Algerije wordt meege-nomen in een brede reflectie over de relatie met de mediterrane landen die binnenkort door de Europese Commissie wordt geïnitieerd.

Moldavië

Door de Europese Unie is een terug- en overnameovereenkomst afgesloten met Moldavië, die op 1 januari 2008 in werking is getreden. De onderhandelingen over het bijbehorende uitvoeringsprotocol worden namens de Benelux gevoerd door Nederland. Nederland heeft Moldavië voorgesteld de onderhandelingen daarover op korte termijn te openen.

Oekraïne

Door de Europese Unie is een terug- en overnameovereenkomst afgesloten met Oekraïne, die op 1 januari 2008 in werking is getreden. De onderhandelingen over het bijbehorende uitvoeringsprotocol worden namens de Benelux gevoerd door België.

Rusland

Door de Europese Unie is een terug- en overnameovereenkomst afgesloten met Rusland, die op 1 juni 2007 in werking is getreden. De onderhandelingen – namens de Benelux gevoerd door België – over het bijbehorende uitvoeringsprotocol zijn afgerond, de Ministerraad heeft reeds ingestemd met de tekst. De interne Russische procedure is nog niet afgerond. Na afronding daarvan kan het protocol worden ondertekend, waarna het protocol ter goedkeuring aan de Staten-Generaal zal worden aangeboden.

Overig (niet vermeld op lijst van verdragen in voorbereiding met peildatum 31 december 2009):

Macedonië

Door de Europese Unie is een terug- en overnameovereenkomst afgesloten met Macedonië, die op 1 januari 2008 in werking is getreden. De onderhandelingen over het bijbehorende uitvoeringsprotocol worden namens de Benelux gevoerd door Nederland. Begin april vindt een eerste onderhandelingsronde plaats.

Montenegro

Door de Europese Unie is een terug- en overnameovereenkomst afgesloten met Montenegro, die op 1 januari 2008 in werking is getreden. De onderhandelingen over het bijbehorende uitvoeringsprotocol worden namens de Benelux gevoerd door Nederland. Nederland heeft voorgesteld een onderhandelingsronde te houden in maart, waarop overeenstemming is bereikt.